4
ఖండిత

పెళ్ళి పుస్తకం... అప్పుడే కొన్న ఖరీదైన ఆల్బమ్‌లా నిగనిగ లాడుతూ గొప్పగానే వుంటుంది... లోపల అంతా ముఖం లేని ఫోటోలు... డొల్ల... డొల్ల... కుళ్ళిన కోడిగుడ్డు కంపు...

అరెరె...

అదేవిటీ? రోజా!

గులాబీ పువ్వు కాలిపోతోంది

మంటలు... మంటలు...

తొలి సంధ్యలో తూరుపువాకిలి తెరవ గానే ముంగిట్లో విరిసి నవ్వులు చిందించే రోజా భస్మమవుతోంది...

కళ్ళల్లో నుండి నిప్పులు రాలుతూ... కళ్ళు అగ్నిగోళాల్లా మండుతున్నాయి.

నోట్లో నుండి నాలుకలా బయటికొస్తూ మంట...

అరచేతుల్లో నుండి అగ్నికణాల్ని ఎఱ్ర గన్నేరు పువ్వుల్లా వెదజల్లుతున్నట్లు మంట...

ఛ... ఛ... రోజా కాదులే. ఎవరో వేరే అమ్మాయి.

కాదు... కాదు ఆ డిసెంబరు కలరు చుడీదార్ మీద నువ్వు చేసిందే జర్దోసి వర్క్... నువ్వే నీ చేతుల్తో రాత్రింబవళ్ళు నిద్ర లేకుండా మొన్న పుట్టిన్రోజు పండక్కి కుట్టింది. తన క్లాస్‌మేట్స్ అంతా ఆ వర్క్‌ని ఎంతగానో మెచ్చు కున్నారని నీతో వచ్చి చెప్పింది రోజీయే. మరె వరో కాదు రోజీయే...

"అయ్యో పిచ్చితల్లీ... ఏమయిందిరా నీకు? ఇదేవిటీ యిలా కాలిపోతున్నావు? ఆక్రోశిస్తోంది నీ మనసు... గొంతు ఎండుకుపోతోంది... నోటమాట రావడంలేదు...

అరె! ఆ పక్కనే మందార...

ఏమిటీ... ఏదో తాడును ముడేస్తోంది. తాడుతో ఏమాడుతోంది?

పక్కన అక్క మండిపోతూంటే ఈ పిల్లేంటీ ఏదో తాపీగా...

కాదు... కాదు... అది ఉరితాడు.

"అదిగో ఫ్యానుకి బిగిస్తోంది."

"ఏమయిందిరా మీ యిద్దరికీ... బంగారు తల్లులు... జీవితమంతా నేనెంత దిగులు ననుభవిస్తున్నా మీకు కావల్సిందల్లా చేశాను కదరా... శ్రమకోర్చి..." ఆవేదన సుళ్ళు తిరుగుతోంది నీ లోలోపలే...

"అమ్మా," మంటల్ని తట్టుకోలేక రోజా అరిచింది.

కాళ్ళ కింది స్టూలుని నెట్టేస్తూ మందారా అరిచింది.

అత్యంత సుకుమారమయిన రోజాపువ్వు మంటల్లో మాడి మసయిపోయింది.

రాత్రిని కప్పేసిన వెండి జలతారు వంటి మందార తాడుకు వేళ్ళాడుతోంది.

అంతా అయిపోయింది... అయ్యో ఇంక నువ్వు బతకడమెందుకు?...

అసలు యింకా నువ్వు బతికే వున్నావా? ఎక్కడ తేలుతున్నావు?

అచేతనలో నుండి చేతనలోకి ప్రవహిస్తే యిది మరింత హింసాత్మకమైన స్థితి. అరిచేతుల్లో నీ మనసుని ఎవరో పిసికేస్తున్నట్లుగా... గుండెల్లో ఏదో పట్టేసినట్లుగా దారుణమైన బాధ.

మానసిక బాధని ప్రకోపిస్తూ శారీరకమైన బాధ...

ఎదుర్రొమ్ములో నుండి ఎడమ చేతి మీదుగా పాకుతోంది.

కల... పూర్తిగా కరిగిపోయింది. నీ కలలన్నీ కూడా ఒక్కొక్కటీ కరిగిపోయాయి. చివరికి చివరి కలకూడా...

✦ ✦ ✦

అదే యిల్లు... అదే గేటు... కాంపౌండు బయటికి విస్తరించి తెల్లగా విరగబూసిన నందివర్ధనం... అవే కనకాంబరం మొక్కలు... అవే గులాబీ పొదలు... పసుపు... ఎరుపు... తెలుపు కొన్ని అరబూసి... మరికొన్ని విరబూసి గేటువద్ద నుండి యింటి గుమ్మందాకా బాటకి రెండువైపులా నువ్వు నాటిన పసుపు ఆకుల క్రోటను మొక్కలూ... ఆ మూలనున్న ఒకే ఒక్క చేమంతి పొద... పసుపు పచ్చని, తెల్లని చిట్టిచేమంతులతో కిలకిలలాడుతోంది. వరండాలో నువ్వు తగిలించిన చిన్న చెయిమ్స్ గాలికి కదలాడుతూ గంటలు మోగిస్తూ వచ్చిన వాళ్ళకు ఆహ్వానం పలుకుతూనే వుంది.

ఆ మొక్కల్లోనుండి నడుస్తూంటే నీ అడుగులు తడబడుతున్నాయి. ఇదే గులాబీ పొదల్లో నీ ఆలోచనలు ఊపిరి పోసుకున్నాయి. విహంగాల్లా ఎగిరాయి. ఇంటిలోపలి నీ ఒత్తిడంతా ఈ గులాబీ పొదల్లో ఆవిరయ్యేది. నీ స్ట్రెస్‌కి యిది ఒక వెలుపలి దారిలా పనిచేసేది.

ఎన్ని సాయంత్రాలు... ఎన్ని అర్ధరాత్రుళ్ళు నువ్వీ గులాబీలతో కలిసి గడిపావు... ఎన్నెన్ని కష్టాలని కలబోసుకున్నావు... ఎన్ని నిర్లక్ష్యాలని నీళ్ళతోపాటుగా కలిపి వీటి పాదుల్లోకి వదిలావు... నీకు... నీ ఆలోచనలకు ఒక స్వరూపాన్నిచ్చింది ఈ మొక్కలే కదా... నీ లోలోపలి నుండి తొలిపాట ఉబికి వచ్చిందీ... తొలి కవిత ఊపిరిపోసుకుందీ యిచ్చోటనే కదా...

మరేంటీ? యిప్పుడది చాల కొత్తగా... రంగులు మారినట్లుగా పగలే చిక్కటి చీకటి పాకుతున్నట్లుగా... అన్ని రంగులు గులాబీలూ నల్లరంగులోకి పరావర్తనం చెంది నట్లుగా...

అది దుఃఖమో, కోపమో, ఆవేశమో, వ్యగ్రతో, ఆత్మని దహించివేసే ఒక మహాగ్ని... ఏదో నీలో రగులుతోంది.

ఒక ఘోరప్రమాదం జరిగిపోయాక ఎదురయిన దృశ్యంలా వుందా ఉదయం... కొంత ప్రశాంతత చిక్కితే నీలోపల పొంగేది దుఃఖమో, అవమానమో, ఆనందమో పోల్చి చూసుకోవాలనుకుంటున్నావు... నీకా అవకాశమే చిక్కడంలేదు.

✦ ✦ ✦

మొదలవడం మాత్రం అంతా బాగానే సవ్యంగా మొదలవుతుంది.

ముగింపు మాత్రమే ఏదీ సవ్యంగా వుండదు. పెళ్ళిపుస్తకం... అప్పుడే కొన్న ఖరీదైన ఆల్బమ్‌లా నిగనిగలాడుతూ గొప్పగానే వుంటుంది... లోపల అంతా ముఖంలేని ఫొటోలు... డొల్ల... డొల్ల... కుళ్ళిన కోడిగుడ్డు కంపు... బయటున్న వాళ్ళకి లోపలికెళ్ళా లనీ... లోపలున్న వాళ్ళకి పరిగెత్తుకుంటూ బయటికి రావాలన్న తపన...

మూసేసేదాకా అంతా రహస్యం...

దిగులు, బాధ, కన్నీళ్ళు, అణచివేత అంతా గోప్యమే. అన్నీ దాచేసుకోవాల్సిందే. మింగుడుపడదు... కక్కనివ్వదు... గాయం సలపరిస్తూనే వుంటుంది. పెదవుల మీద చిరునవ్వు చెరగదు. కూడదు...

లేపనం ఉండదు... మందయినా సరే... ఎవరికీ తెలీకుండా మింగాల్సిందే... అంతా గోప్యం...

అప్రకటిత ఆగ్రహాలూ, నిష్కారణ నిష్ఠూరాలూ, జీవిత పర్యంత నిర్లక్ష్యాలూ, కారణంలేని క్రౌర్యం... నువ్వు రోజూ ఎదుర్కొనే పరమానంద క్షణాలు... అతడు విధించిన

ధర్మాల్ని తప్పకుండా... అతడి సానుభూతి పరిగెలేరుకుంటూ ఒక అలవాటు సంసారాన్ని లాగుతూ...

నీ ఆశలూ, ఆశయాలూ, ఆత్మగౌరవాలూ అన్నీ ఆయన భర్తతనం ముందు బలాదూరయిపోయాయి. ఒంగి, ఒదిగి, నక్కినక్కి వుండడాన్ని సులువుగానే ఒంట పట్టించుకున్నావు. వెలుపలి వ్యక్తులందరితోనూ ఎంతో మర్యాదగా ఆనందంగా, ఓపిగ్గా మాట్లాడే వ్యక్తి యింట్లో మాత్రం చెప్పలేనంత గంభీరంగా వుంటాడు. అతడి కనుబొమ్మ లెప్పుడూ ముడిపడేవుంటాయి. చాలా మామూలు మాటల్ని కూడ రుద్రస్వరంతోనే చెప్తాడతడు. రోజంతటిలో నీతో ఒక్కమాట మాట్లాడితే ఎక్కువే. నీ అంతట నువ్వు మాట్లాడాలని ప్రయత్నించినా విసుక్కునో, గదమాయించో మళ్ళీ నువ్వు నోరు తెరవ కుండా నొక్కేస్తాడు.

అసలు మీ యిద్దరి ఆలోచనలూ, మీ స్పందనలూ, అసలు మీరు మాట్లాడుకునే మాటలూ... మాట్లాడదలుచుకునే క్షేత్రాలూ కూడ పరస్పరం వేరువేరుగా వుంటాయి. మీ యిద్దరి మధ్యా రెండు విడివిడి ప్రపంచాల భావన... చివరాఖరికి నీకు నువ్వు మిగలకుండానే పొయ్యావు.

కొన్నాళ్ళపాటు పిల్లలతోడిదే ప్రపంచమయినప్పటికీ... వాళ్ళు కొంత ఎదిగి దూరంగా వాళ్ళ చదువుల్లో వాళ్ళు యిమిడిపోయాక... అప్పుడు నీచుట్టూ కొంత సందడిని సృష్టించుకోవల్సిన అవసరాన్ని నువ్వు గుర్తించావు. పాట నీకు ప్రాణమైంది. ఏళ్ళతరబడి నీ స్వరపేటికను నొక్కి దాచుకున్న కన్నీళ్ళతో నీ గుండెనిండి ఒలికిపోవడానికి సిద్ధంగా వున్న తరుణంలో నీకో వెలుపలి ద్వారం దొరికినట్టయింది. పాటతో స్నేహం ఒక కొత్త ప్రపంచానికి దారులు తెరిచింది. పుస్తకాలు నీకు అత్యంత ప్రియమైన నేస్తాలయ్యాయి. కవిత నీకు ప్రాణవాయువయిపోయింది. క్లాసిక్స్‌తోపాటు యివ్వాల్టి ఆధునిక కవులు, రచయితలు అంతా నీకు ప్రియమైన వ్యక్తులయిపోయారు. వారి కవిత్వం చదూతుంటే మనసు విశాలమైపోయి వింతహాయి కలిగేది.

చదువుతూ, చదువుతూ నీ కరిగిపోయిన కలలన్నింటినీ ఆ ప్రపంచంలో పోగు చేసుకోవడం మొదలుపెట్టావు.

అర్థంకాని చిక్కుముడులన్నీ వాటంతటవే విడిపోతున్నట్లుగా వుండేది నీకు... నువ్వు ప్రతిరోజూ చూసే మామూలు సంఘటనలూ, మనుషులూ వెనుక కొత్త అర్థాలేవో గోచరించేవి...

చిన్నప్పట్నుండీ నీలో లోపల అంతర్గతంగా దాగివుండిపోయిన సాహిత్యాభిలాష యిప్పుడీ యిరుకులో నుండి విజృంభించడం మొదలుపెట్టింది. నీ రోజువారీ ఒత్తిడికి భిన్నమైన ఏవేవో ఆలోచనాతరంగాలు నిన్ను చుట్టుముట్టేవి. అవి నీ హృదయాన్ని తాకుతూ, విడిపోతూ... విడిపోతూ... తాకుతూ... ఆ అద్భుత ఔత్సాహిక శక్తితోనే, ఆ తన్మయావస్థలోనే ఆ అధ్యయనంలో నుండే తొలిసారిగా ఒక పాట... ప్రేమకవిత వ్రాశావు.

ఎన్నడో మరిచిపోయిన చల్లని సాయంత్రాలూ... పొగడపూల పరిమళాలూ... బోగన్‌విల్లా... అజంతా... పసుపూ... తెలుపు రంగులు అన్నీ నీకు మళ్ళీ జ్ఞప్తికొస్తున్నాయి...

వాడిపోయిన పూలతోట మళ్ళీ చిగురిస్తున్నట్లు... మళ్ళీ తడి... ఆవిడెవరో అన్నట్టు బతుకుటిసుకలో పారేసుకుని దొరికించుకున్న ఆశల పూసలపరుసులా సాహిత్యం నిన్ను చేయి పట్టుకుని నడిపించసాగింది. చెరిగిపోయిన కొన్ని వెలుగురేకల్ని రాల్చడం మొదలుపెట్టింది. కొత్త ఉద్వేగం...

నీలోలోపలి ఈ కొత్త స్పందనలూ, దాచుకోలేని ఉత్సాహం యింట్లోవాళ్ళకీ, బయటివాళ్ళకీ కూడ వింతగా వుండేది. నీ లేలేత ధైర్యం, ఆనందం వాళ్ళకి మింగుడు పడేదికాదు. కానీ నిన్ను ఏమని శాసించగలరు?

అలా పాటలో నుండి పాడుకుంటూ... పాడుకుంటూ... ఎప్పుడో మళ్ళీ ఒకపాట వ్రాశావు. పాట... ప్రేమకవితా కొన్నాళ్ళ తర్వాత చూసుకుంటే చాల అబ్సర్డ్‌గా కనిపించాయి. చింపేశావు. ఏదో మధన...

నీ ఈ కొత్త సాహితీ ప్రపంచాన్ని పంచుకోవడానికి నీకో మనిషి కావాలి... నీవు వ్రాసిన కవితలు, నీ అభిప్రాయాలూ పంచుకోవడానికి ఓ వ్యక్తి కావాలి... నీ మస్తిష్కపు దారుల్లో వెనక్కి నడుచుకుంటూ, నడుచుకుంటూ జీవరసమున్న ఆరోజుల్లోకి వెళితే... రాలిపోయిన పొగడపూలన్నింటినీ తిరిగి ఏరుకుంటూ... జారవిడుచుకున్న ఆత్మగౌరవ కవచాల్ని తగిలించుకుంటూ... వెదుకులాడుతూ, వెదుకులాడుతూ తళుక్కున మెరిశాడతడు నీ దృష్టిపథంలో...

ఆగక సాగే పాట వంటి అతడి స్నేహం... సంగీత సాహిత్యాలపట్ల అతడికున్న ప్రేమ... సమాజం పట్ల అతడికున్న అక్కర... అసమానతలపట్ల ఆవేదన... అసలతడితో మాట్లాడగలగడమే ఒక చదువు... నీ చైతన్య స్రవంతిలో ప్రతి అనుభూతినీ పంచుకున్న స్నేహశీలి అతడు. నువ్వు మళ్ళీ వ్రాసిన కవితని అతడి ఆచూకీని తవ్వి పావురాయిని చేసివొదిలావు... పావురాళ్ళు ఎగురుతున్నాయి.

పాటలు, కవితలు, పద్యాలుగా... పద్యం పువ్వుగానూ, నదిగానూ, పక్షిగానూ, ఆకాశంగానూ, భూమిగానూ, జనంగానూ పరివర్తనం చెందింది.

అతడొక జ్ఞానపదార్థం... అతడొక అనాది పద్యం...

ఈ విస్తృత ప్రపంచం నీకు ఆనందాన్నీ, ఊరటనీ యివ్వసాగింది. 'అయ్యో ఇంత గొప్ప ప్రపంచాన్ని యిన్నాళ్ళూ ఎలా పోగొట్టుకున్నాను,' అన్పించేది నీకు. కాలు బయటపెట్టేందుకు... దగ్గరలో జరుగుతోన్న చిన్నచిన్న సభలకీ, సమావేశాలకీ హాజరు కావడానికి కుటుంబంతో పెద్ద యుద్ధమే చేయాల్సి వచ్చింది నీకు. కొలవడానికి వీలు పడని నదిలా కాలం ప్రవహిస్తోంది.

✦ ✦ ✦

కురిసి వెలిసిన వాన నంటించుకున్న కిటికీ కమ్ములు వరుసగా పేర్చుకున్న ముత్యాల్ని ఒక్కొక్కటీ కిందకు వొదులుతున్నాయి.

దిగులు మేఘాల్ని చూస్తూ వేగంగా దూసుకువెళ్తోంది రైలు. బయటినుండి రివ్వున వస్తూన్న చలిగాలినీ, గత రెండు రోజులుగా గుండెల్లో దాచుకున్న అనుభూతుల వెచ్చదనాన్నీ ఒకేసారి అనుభవంలోకి తెచ్చుకునేదానివే కానీ... వాతావరణంలో ఏదో మార్పు... మూడురోజుల క్రితం యిదే రైల్లో ముందుకి ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు ఎంత ఆనందం... ఎంత కేరింత... ఎంత ఉత్సాహం...

ఆదిత్య, నువ్వు అయిదారేళ్ళ పాపలయి పోయి నవ్వులు, మాటలు, పాటలు, కేరింతలూ... ఒకరి తర్వాత మరొకరు పోటీలుపడి మీరిరువురూ పాటలు పాడుతూంటే ఆ రైలు భోగీ అంతా నిశ్చలన చిత్రమైపోయింది.

ఏవేవో సంగతులూ, ఎప్పటెప్పటివో అనుభవాలూ, జ్ఞాపకాలూ స్కూల్‌మేట్స్ గురించీ, సంగీతాన్ని గురించీ, సంగీతం మేష్టారి తెల్లవారుఝాము ప్రాక్టీసు గురించీ... సాహిత్యాన్ని గురించీ, చిన్నప్పుడు మీరు క్రమం తప్పకుండా చదివే సీరియల్సూ... వచ్చేవారం పత్రికకోసం ఆతృతగా ఎదురుచూడ్డం... యిలా ఏవేవో విషయాలు ఎంత సరదాగా కలబోసుకున్నారు. మీరు వెళ్తూన్న సాహిత్యసభ గురించీ... అక్కడికి రాబోయే అనేకమంది లబ్ధప్రతిష్టులైన రచయితల గురించీ, వారి రచనల గురించీ ఎన్నెన్ని ఆసక్తి కరమైన విషయాలు చెప్పాడు ఆదిత్య నీకు. ఆ ప్రయాణం రెండు సమధురమైన గాత్రాలు కలగలిపిన అద్భుతమైన పాటలాగే ముందుకు సాగింది.

అసలిలా బయటికెళ్ళడం... అదీ కుటుంబసభ్యులెవరూ తోడులేకుండా... ఆయన భర్తతనం నుండి పక్కకి జరిగి... యిలా సభలకి పంపడం నిజంగానే ఒక అద్భుతమైన విషయం.

నువ్వు పుట్టి పెరిగిన జిల్లానొదిలి, అక్కడక్కడే వుండిపోయిన చుట్టపక్కాల నొదిలిపెట్టి యింత దూరం రైలు ప్రయాణం బహుశా నీ జీవితంలో యిదే మొదటిసారి కావొచ్చు.

ఆదిత్య ప్రోత్సాహంతో నువ్వు యిల్లు వొదిలి యిన్ని జిల్లాలు దాటి వచ్చినందుకు నువ్వెంతమంది కొత్తకొత్త సాహితీకారుల్ని కలుసుకున్నావు...

పీడిత వర్గాల గురించి, ఆదివాసీల గురించీ, గిరిజనుల గురించీ, మత్స్యకారుల గురించీ... యింకా ఆంధ్రదేశాన్ని ప్రపంచబ్యాంకుకు తాకట్టు పెడుతోన్న ప్రభుత్వాన్ని గురించీ... అమాయకుల రక్తపాతంతో అశాంతితో వేగిపోతోన్న దేశప్రజల గురించీ రకరకాల చీకటికోణాలకు కథారూపాలనిచ్చిన గొప్పగొప్ప సాహితీకారులూ...

తమ అస్తిత్వాలను గురించి ప్రశ్నించిన స్త్రీలు...

పితృస్వామ్యం ఏర్పరచిన పరిధులను, నమూనాలను ఛేధించి తమవైన అనుభవాల గురించి మాట్లాడుతున్న స్త్రీలు...

తాము వ్రాస్తున్నప్పుడు ఎదురయ్యే సెన్సార్‌షిప్‌ని గూర్చి వివరిస్తూ కవిత్వంలో, పాటలో, కథలలో తమ అణచివేత వెనకనున్న రాజకీయాలని గురించి నిలదీసిన స్త్రీలు...

స్త్రీలను ప్రత్యేకతలు, ప్రత్యేక అవసరాలు వున్న గ్రూపుగా చూడటమూ యివ్వాల్టి రాజకీయ అవసరమనే దాన్ని గుర్తింపజేయటంలో విజయాన్ని సాధించిన స్త్రీలు...

అంతా ఒక్కచోట నిటారయిన వెన్నుపూసలతో నడుస్తూంటే, ఆత్మవిశ్వాస పూరితంగా మాట్లాడుతూంటే... వాళ్ళందరినీ అలా ఒక్కచోట చూడగల్గడం... నీకేంటో మరో కొత్తలోకంలో, కొత్త ప్రపంచంలో వున్నట్టుగా అన్పించింది.

అలాగే ఎన్నెన్నో లోతయిన సమాజసంబంధిత కథలు వ్రాసిన రచయితల్ని, కవులనీ, గ్రంధకారుల్నీ అక్కడ చూసి విభ్రమ చెందావు.

"మనకి ఎదురయ్యే సంఘటనలూ, కనిపించే జీవితమూ గురించి వ్రాసినంత తేలిగ్గా... దాని వెనుకనున్న పరిస్థితుల్నీ, ఎండని ఏడో చేపకున్న అనేకానేక కారణాల్ని, రాజకీయాల్ని, సమాజ విలువల్నీ మార్కెట్ మాయజాలాన్ని పట్టుకోవడం అంత తేలిక్కాదంటాడో రచయిత.

ఇలా లోతుగా వెళ్ళి సమకాలీన సామాన్య జీవితాల్ని పట్టుకుని సాహిత్యంలో ప్రతిబింబింపజేసిన రచయితల్నీ ఆదిత్య నీకు పరిచయం చేస్తోంటే ఉద్వేగపడిపోయావు. అదే ఉద్వేగంతోనే 'జొన్నకంకి' నీ కెంతో నచ్చిన 'జొన్నకంకి' కథ వ్రాసిన మాచినేని చెయ్యి పట్టుకుని షేక్‌హ్యాండిచ్చావు. 'డప్పు' కవిత వ్రాసిన జాతీయస్థాయిలో మొదటి బహుమతి పొందిన షరీఫ్‌తో అతడి కవిత లోతుల్ని తర్కించి మాట్లాడావు. అందరితోనూ అరమరికలు లేకుండా నిన్ను నువ్వు పరిచయం చేసుకున్నావు. నువ్వు వ్రాసిన ఒకటి రెండు కవితల్ని యువకవులు గుర్తించి మాట్లాడుతుంటే సంబరపడిపోయావు.

ఈ రెండు రోజులూ నేను స్త్రీని, నేను బానిసని అన్న విషయమే నీకు గుర్తు రాలేదు. ఇల్లూ వాకిలీ, మొగుడూ, మొత్తుకోళ్ళూ , పిల్లాపీచూ, చుట్టాలూ పక్కాలూ ఏదీ నీకు జ్ఞాపకంలేదు.

కలల శూన్యంలోకి తలకిందులుగా దూకుతోన్న గమ్యాన్ని పట్టుకోవడానికి పచ్చని చెట్లంట, పసితనపు గట్లంట ఎగురుతోన్న పాలపిట్టలా పరిగెత్తావు.

ఎప్పుడో మూసుకుపోయిన నీ కంఠస్వరం నెమలిఫించంలా విచ్చుకోవడం మొదలుపెట్టింది.

'మనసున మల్లెల మాలలూగెనే...

'హృదయమా పాగులుమా... భావవేగాల దారుల్ల సాగీ...

'రెల్లుపూల పానుపుపైన పరిచినాడే వెన్నెల...'

ఇలా ఒకదాని వెంట మరోటి గీతాలు నీ స్వరపేటిక నుండి మధురమంజులంగా జాలువార సాగాయి. అంతా ఒక్కొక్కరే క్రమంగా నీచుట్టూ చేరి ఆ గానాన్ని ఆస్వాది స్తూంటే... ఎంతోమంది కథకులూ, కవులూ నిన్ను అభిమానంగా అభినందిస్తూంటే నీ హృదయం పొంగిపోయింది.

ఎన్నో వందల కాంతి సంవత్సరాల తర్వాత నీలోని చిన్ని ప్రజ్ఞను అభినందించే మనుషులు దొరికారని, నీకు మనసువిప్పి మాట్లాడే అవకాశం కలిగిందనీ మురిసి పోయావు... హృదయపు ముంగిట కాంతిరేఖలు పరుచుకుని విస్తరిస్తున్నట్లుగా సంబర పడిపోయావు...

నీ జీవితంలో ఏ ఆనందమయినా సరే క్షణభంగురమేనన్న విషయం అతితక్కువ సమయంలోనే అర్ధమయిపోయింది నీకు.

మూడురోజుల క్రితం యిదే రైల్లో ఒక పాటలా ప్రవహించిన ప్రయాణం యివ్వాళ మౌన సముద్రపు లోతుల్ని కొలుస్తోంది.

'ఏమయింది వీళ్ళకి?' అని ఆశ్చర్యపోయావు నువ్వు.

తిరుగు ప్రయాణంలో మీతో కలిసి వెనక్కి ప్రయాణిస్తోన్న మీ పక్క జిల్లా రచయిత్రి మాధవి ఎందుకో తెలీదుగానీ ఒకింత సీరియస్‌గా వుంది. ఆదిత్య కూడ మునుపటిలా లేడు. అందరి నడుమా ఏవో తెరలు. ఆ పలచటివో... మందమైనవో తెరలని తొలగించాలని అన్పించినా నీ చేయి ముందుకు సాగడంలేదు.

నిన్ను ఎక్కువసేపు నీ ఆలోచనలలో ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయడం యిష్టంలేనట్లుగా అతడు మౌనాన్ని ఛేదించాడు.

"నువ్వు చాలా జాగ్రత్తగా వుండాలమ్మాయి" అప్పుడే నలుగురికీ టీ పట్టుకొచ్చి అందించి తనూ కూర్చుంటూ అన్నాడు మాధవి భర్త హనుమంతరావు. అతడు కూడ రచయితే. అక్కడక్కడా కథలూ, కవితలూ, సిద్ధాంత వ్యాసాలూ వ్రాస్తుంటాడు.

' టీ ' ఎందుకో చేదుగా అన్పించింది నీకు. అతడేం చెప్తున్నాడో అర్ధంకావడంలేదు. టీ తాగకుండానే కిటికీలో నుండి మెల్లిగా కిందికి జారవిడిచావు. అప్పటికే నీ కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగినట్టున్నాయి.

నేరమేమిటో తెలీకుండా నేరస్థురాలిలా నిలబడాల్సి రావడం...

ఆదిత్య మౌనం నిన్ను మరింత బాధిస్తోంది...

నీ అనుమానాన్ని, అయోమయాన్నీ, అర్ధంకానితనాన్నీ ఛేదిస్తూ

"ఇలాటి చోట్లకి వచ్చినపుడు మనం చాలా జాగ్రత్తగా వుండాలి. ఎవరితోనూ అతి చనువు పనికిరాదు," మధ్యమధ్యలో మాటలు మింగుతూ, సంకోచంగానే అయినా హితబోధ చేస్తోంది మాధవి.

దిగ్భ్రాంతి చెందావు నువ్వు.

ఇక్కడ 'మనం' అంటే 'స్త్రీలం' కాబోలు...

ఇలాటి చోట్లకి అంటే ఎలాటి చోట్లకి?

బయటి ప్రపంచంలో ఎలాగూ ప్రతి క్షణం నేను స్త్రీని... స్త్రీని అనుకుంటూ అతిజాగ్రత్తతో ఒదిగొదిగి భయంభయంగా వుండడం అలవాటు చేసుకున్నావు... ఇదేదో అసామాన్య ప్రపంచం... ఇక్కడ లింగబేధాలుండవు... అంతా ఒకటే... ఇక్కడెవరితోనూ అతిజాగ్రత్తలు వహించాల్సిన అవసరంలేదు... పక్షుల్లా ఎగరొచ్చు అనే కదా అనుకున్నావు. ఇక్కడ కూడా మనం స్త్రీలం అన్న విషయం అనుక్షణం గుర్తుంచుకోవల్సిందేనా?

వీళ్ళేమిటి నిన్నిలా మందలిస్తున్నారు?

వీళ్ళేమిటి నీకిలా సుద్దులు చెప్తున్నారు... ఆదిత్య అభిప్రాయం కూడా యిదేనా?

అసలు నువ్వేం చేశావని?

ఎంత ఆలోచించినా నువ్వు చేసిన తప్పేమిటో అర్థంకావడం లేదు నీకు... వీళ్ళు అంటున్నదాన్నిబట్టి తనెవరితోనయినా హద్దులు అతిక్రమించి ప్రవర్తించిందా? అనుకున్నావు. ఆదిత్యతో నువు మొదట్నుండీ చనువుగానే వున్నావు. ఇప్పుడు మరి కొత్తగా చేసిన తప్పేమిటి?...

ఓహ్! నిన్న సాయంత్రం బీచ్ ఒడ్డుకు వెళ్ళినపుడు నువు షరీఫ్‌తో సన్నిహితంగా కూర్చుని అతడి 'డప్పు' కవిత గురించి చాలా లోతుగా చర్చకు దిగావు. మరెన్నో కవితాత్మక మైన విషయాలని యిరువురూ మాట్లాడుకున్నారు.

అతడేదో గొప్ప నిస్పృహలోనూ, నిరాశలోనూ వున్నట్లుగా నీ జీవితానుభవం చెప్పింది. దాంతో అనేకానేక జీవితాల్లోని మిట్టపల్లాలనీ, కష్టనష్టాలనీ సార్వజనీనంగా అతడి కళ్ళముందు ఆవిష్కరింపజేశావు. చాలాసేపు మాట్లాడాక, నువ్వు ఎన్నెన్నో జీవితాలని గురించి చెప్పాక అతడా సూయిసయిడల్ మూడ్‌లో నుండి, హత్యా ప్రయత్నాల నుండీ బయటపడ్డట్టుగానే నీకన్పించింది. అతడేమన్నాడు?

చాలా కృతజ్ఞతలు చెప్తూ నీ చేయి పట్టుకుని వూపేశాడు. ఇవే కాళ్ళనుకోండి అంటూ కళ్ళకద్దుకున్నాడు. సరిగ్గా యిటువంటి డిప్రెషన్లో నీవంటి స్నేహమయి అతడికి తారసపడినందుకు ఆనందపడిపోయాడు. నీలో నువ్వు ఈ ప్రయాణం సార్థకమయిందని గర్వపడ్డావు కూడా.

అయితే యిదంతా నీ చుట్టూ వున్నవాళ్ళు యింత లోతుగా గమనించేస్తున్నారనీ... నీకంటే ఎంతో చిన్నవాడైన షరీఫ్‌కీ, నీకూ మధ్య కాని సంబంధాలు అంటగట్టేసుకుంటు న్నారనీ... నువ్వు ఇక్కడ కూడ స్త్రీవేననీ వూహించలేకపోయావు.

ఏమంటోంది మాధవి?

"స్త్రీలు లైంగిక వివక్ష కారణంగా ఎలా తక్కువగా చూడబడుతున్నారో వివరిస్తూ, ప్రశ్నిస్తూ వచ్చిన స్త్రీ ధిక్కార స్వరాన్ని గురించి నిన్న వేదిక మీద ఢంకా భజాయించి మాట్లాడిన రచయిత్రి మాధవీదేవి ఏమంటోంది?

"కేవలం స్త్రీలయినందువల్ల, మన శరీరధర్మాల్ని గురించి మనం చెప్పుకున్నందు వల్ల పురుషులెలా అవహేళన చేస్తే విమర్శకు పెట్టాలి అన్న విషయాన్ని ఎత్తిచూపి, సభంతటిచేతా చప్పట్లు కొట్టించుకున్న మాధవీదేవి యిప్పుడేమంటోంది?

"ఇలాటి చోట్లకి వచ్చినపుడు మనం స్త్రీలం చాలా జాగ్రత్తగావుండాలి," అంటోంది. ఆమె భర్త హనుమంతరావు చాలా సంతోషించినట్లే వున్నాడు. అయితే మాధవీదేవి చెప్తున్నది కూడా ఒక విధంగా సరైందేనేమో. 'వీళ్ళంతా వ్రాయడం వరకే రచయితలు,' అన్న విషయం ఆవిడకి బాగానే అనుభవమున్నట్లుంది జీవితంలో.

నిన్న ప్రముఖ స్త్రీవాద రచయిత్రి 'సమత' మాట్లాడుతూ స్త్రీలు వ్రాస్తున్నపుడు ఎంత అదుపు వుంటుందో, వాళ్ళ మీద ఎన్నెన్ని నిషేదాజ్ఞలు అమలవుతాయో వివిధ భాషల రచయిత్రులు సొంత అనుభవాలను ఆమె సంఘటనలు సంఘటనలుగా వివరిస్తోన్నపుడు నీ గుండె గొంతులోకొచ్చినట్టయింది. ఎక్కడయినా, ఏప్రాంతంలో నయినా సరే మొగుడనేవాడు తన భార్య తనకంటే ఆధిక్యత, అందులో మేధోపరమయిన ఆధిక్యతని సహించలేడేమో. లేదు అన్న విషయం నీకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

ఏ కాలంలోనయినా, ఏ రాజ్యంలోనయినా, ఏ వర్గంలోనయినా సరే... మౌలికమైన మార్పును కోరే భావాలు ప్రమాదకరమైనవిగా అధికారవర్గాలచేత పరిగణింప బడతాయి, అన్నదా రచయిత్రి.

ఆ మొత్తం ఆమె ఉపన్యాసమంతా యింతలోనే నీకు అనుభవంలోకి వస్తుందని నువ్వు అనుకోలేదు.

హనుమంతరావు జ్ఞానవృద్ధుడిలా నీకు సలహాలిస్తూనే వున్నాడు నిరాఘాటంగా. ఏయేచోట్ల ఎవరెవరు స్త్రీలు కళల పేరులో ఎలా ఎక్స్ప్లాయిట్ చేయబడ్డారో సవివరంగా చెప్తున్నాడతడు. అలా నీకు బోధ చేయడంలో అతడెంతో ఉత్సుకతనీ, ఆత్మసంతృప్తినీ పొందుతున్నట్లుగా వున్నాడు.

ఆదిత్య, నువ్వు కలిసి పాటలు పాడడం వెనుక కూడ దేన్నో గుర్తిస్తున్నట్లున్నారు వాళ్ళు.

నువ్వు తలే దించుకున్నావో, మనసే దించుకున్నావో అర్ధంకానట్లుగా వున్నావు.

ఆదిత్య పొడవాటి ముఖం వెనుకనున్న భావాలేవీ నీకు మింగుడుపడ్డంలేదు. ఏమిటతడి మౌనానికర్ధం. వీళ్ళు అంటోన్న మాటల్ని సమర్ధిస్తున్నట్టా? లేక నిన్ను వాళ్ళలా అంటున్నందుకు లోలోపల బాధపడ్తున్నట్టా? ఎన్నెన్ని తెలివితేటలూ, జ్ఞాన చైతన్యమూ వున్న వ్యక్తి వాళ్ళనెందుకు ఖండించలేకపోతున్నాడు?

దిగులు రహదారుల నీడల్ని చీలుస్తూ ముందుకో, వెనక్కో తెలీనట్లుగా సాగి పోతోంది రైలు.

అవమానంతో ఎఱ్ఱబడిన ముఖంలో విభ్రమతో మిగిలావు నువ్వు. శరీరం లోలోపల ఏదో నిప్పు అంటుకున్నట్లుగా బాధ. హఠాత్తుగా ఏదయినా విధ్వంసం జరిగి ఈ రైలు కూలిపోతే బావుండునన్పించింది నీకు.

కుహనా సంస్కారపు కళ్ళజోళ్ళని తొడుక్కుని అడుగడుగునా నువ్వు ఆడదాని వన్న విషయాన్ని బతుకు కాళ్ళకడ్డంపడేస్తూ వ్చ్... ఈ అసామాన్యులకన్నా యింట్లో వున్న ఆ సామాన్యుడే నయం... కనీసం ముసుగునన్నా కప్పుకోడు. వ్యగ్రతతో నిండి పోయిన హృదయాన్ని అదుపులో పెట్టుకోవాలని వ్యర్థప్రయత్నం చేస్తూ... మాటిమాటికీ గిర్రున తిరిగే కన్నీటి సముద్రాల్లో ఈదుతూ, ఆ రైలు ద్వీపంమీద నీచుట్టూ పేరుకు పోయిన ఒంటరితనంతో కలిసి ఎలా యింటికొచ్చిపడ్డావో నీకే తెలీదు.

అదే కాంపౌండు... అదే గులాబీలు... అదే యిల్లు...

ఎక్కడో ఏదో మార్పు. నీ కాళ్ళు వొణుకుతున్నాయి.

స్వచ్ఛమైన తెల్లకాగితంవంటి నీ మనసు మీద ఏవేవో మరకలు. మనసు కిటికీలో నుండి కొత్తకొత్త గమ్యాలేవో నిన్ను ఢీ కొడుతున్నాయి. గాయం శరీరానికో, మనసుకో తెలీనంత బాధ.

మానుతున్న పుండేదో చీలి రక్తం మళ్ళీ జివ్వున చిమ్మినట్లుగా మంట. ఏదో అయోమయం.

రెండురోజులేనని చెప్పి వెళ్ళి నాలుగురోజుల కొచ్చినందుకు ఏదో జరిగిపోయి నట్లుగా దెప్పిపొడుస్తున్నాడు నీ భర్త. ఒక్కసారి... ఒకరోజు రాత్రి అతడితో కాకుండా... మరెక్కడయినా వుండిపోవాల్సి వస్తే... మరెక్కడయినా పడుకున్నట్టయితే యిక శీలం పోయినట్లేనా? అసలు స్త్రీ నోరువిప్పి చెప్పనట్టయితే, ఆమె శీలాన్ని అంచనా వేయగల్గడం ఎవరికి సాధ్యం? తప్పు చేయడానికే అయితే నాలుగు జిల్లాలు దాటి వెళ్ళాలా?...

అసలే దుఃఖంతో నిండిపోయి వున్న నీ మనసు మీద గోళ్ళగాట్లు...

ఏడుపు నాపుకోవడం చాలా కష్టమయిపోయింది నీకు.

స్త్రీ దుఃఖ ప్రవాహానికే శక్తి వున్నట్టయితే అది ఏనాడో ఈ బూటకపు ప్రపంచాన్ని ముంచెత్తేసేదే.

నీ లోలోపలి శూన్యాలనీ... అగాధాలనీ పూడ్చలేని వెలితి తాలూకూ కొస అంచు లేవో మరణానికి అందుతున్నట్లుగా నీకు బతకాలన్పించడంలేదు.

అలాగని చచ్చిపోవడానికి వీలులేదు. సమయం కాదు. చాలా పనులుండి పోయాయి. బాధ్యతలూ మిగిలిపోయాయి. నచ్చినా, నచ్చకపోయినా బతికి తీరాల్సిందే.

✦ ✦ ✦

చిన్నారి రోజా మంటల్లో కాలిపోయింది...

ఉరితాడుకు వేళ్ళాడుతోన్న మందార మాయమైపోయింది...

కరిగిపోయిన కలలోని నిజానిజాలు రెండూ భేటీ పడుతున్నాయి. దరికానని నావలా గదిలో అటుఇటు తిరుగుతూ, పలకరింపులేని జీవితాన్ని సమాయించుకుంటూ, స్థిమితం చిక్కని మనసును ఉగ్గబట్టుకుంటూ, తెల్లారగట్ల బ్రాహ్మీముహూర్తంలో లేచి నీ వ్రాత కిటికీకి ఎదురుగా కూర్చున్నావు...

కొద్ది దూరంలో వున్న కొండమీది మంచు తరంగాలు కదిలి వీధి దీపపు కాంతుల్లో నుండి నీవైపు తరలి వస్తున్నట్లుగా వుంది. పక్కింట్లో క్యాసెట్లో నుండి పాత సినిమా పాటలేవో శ్రావ్యంగా, మంద్రస్వరంలో వచ్చి అలవోగ్గా నిన్ను తాకుతున్నాయి. ఇంటి మీదుగా వాలివున్న మామిడి కొమ్మ మీది కోయిల అప్పుడే నిద్ర లేచినట్లు 'కుహుకుహు' రావాలు విన్పిస్తూ ప్రపంచానికి సుప్రభాతం పాడుతున్నట్లుగా వుంది.

ఇంకా పూర్తిగా విచ్చుకోని పసుపురంగు గులాబీ ఒకటి కదలాడి, కదలాడి నీతో మాట్లాడాలని నిక్కుతోంది.

హర్షాతిరేకంతో కిటికీకి ఆనుకుని వున్న రేరాణి నిన్ను స్పృశించింది. ఆ హృద్య వాతావరణంలో స్పందనలో నుండి బయటికురకాలని ఉబలాటపడుతోన్న కవితను కాగితం మీదికి చేర్చాలని మెల్లిగా కలం తీశావు నువ్వు.

చిత్రం... దిగ్భ్రాంతి...

నీ చేతి... కుడిచేతి బొటనవ్రేలు, చూపుడువేలు రెండూ తొలగింపబడివున్నాయి.

ఆ అఖండ ఖండితాల లోలోపలి నుండి అనంత జీవధారని వెతుకులాడుతూ నువ్వు...

నీ లోపలి నువ్వు... నీ బయటి నువ్వు...

నీ బయటి నువ్వు... నీ లోపలి నువ్వు...

నీ సామాన్య... అసామాన్య ప్రపంచాలు!...

నవ్య వారపత్రిక, 16 నవంబర్ 2005